Biografie Saloua Berdai Chaouni

Saloua Berdai-Chaouni doceert op de Karel De Grote Hogeschool en is als doctoraal onderzoeker verbonden aan de Erasmus Hogeschool Brussel en de VUB. Zij doet onderzoek naar cultuursensitieve ouderenzorg en leverde reeds baanbrekend werk over de interculturalisering van de zorg- en welzijnssector. Ze wordt beschouwd als één van de pioniers in het werken rond vergrijzing en diversiteit in Vlaanderen. Haar beleidsonderzoek over dit thema werd in 2012 bekroond met de 'Prijs Charles Ullens' van de Koning Bouwdewijn Stichting. Saloua Berdai-Chaouni heeft ook een Master in 'Biomedische Wetenschappen', 'Management in de Sociale Economie' en in 'Gerontologische Wetenschappen'.

Abstract Nederlands

Het aantal ouderen van Marokkaanse origine in Vlaanderen is groeiend en snel aan het verouderen. Ook het risico op leeftijdsgebonden aandoeningen zoals dementie neemt toe. Deze exploratieve studie kijkt daarom naar hoe Marokkaanse families dementie ervaren en hoe ze ermee omgaan.

Gebruikmakend van diepte-interviews en focusgroep zijn mantelzorgers van Marokkaanse origine (n=12) en professionele zorgverleners (n=13) met ervaring in zorgen voor deze ouderen zijn bevraagd.

Onze resultaten geven aan dat dementie als overweldigend ervaren wordt. Het start met een vertraagde diagnose waarbij mantelzorgers van Marokkaanse origine deze diagnose moeten verwerken. Tegelijkertijd moeten zij vaak deze diagnose naar de persoon met dementie communiceren. Dementie krijgt in deze communicatie zowel biomedisch als cultureel geïnspireerde labels. Ten tweede blijkt mantelzorg een uitdagend zoekproces te zijn. Het is over het algemeen een dynamisch proces, waarbij de initiële ideeën over de uitvoering en de uitvoerder groeien naar een meer realistisch multidisciplinaire aanpak. Mantelzorg zorgt ook voor verschillende uitdagingen die bijdragen tot een gelaagde zorglast. Deze ervaring van dementie zet verschillende individueel- en context-gebonden coping mechanismen in gang. Al onze mantelzorgers delen religie en afwezigheid van middelengebruik als coping mechanisme. Tenslotte zien we dat cultuur, religie en migratie het dementie traject op een belangrijke wijze beïnvloeden. Deze trio beïnvloedt zowel de beleving van dementie alsook de invulling en de verwachtingen betreffende zorg.

Deze studie geeft aan dat zowel mantelzorgers van Marokkaanse origine als professionele zorgverleners nood hebben aan informatie en ondersteuning om een kwaliteitsvolle persoonsgerichte zorg aan deze ouderen te kunnen bieden. Het is daarom belangrijk om in te zetten op meer onderzoek over dit thema. Daarnaast is een actieve samenwerking tussen de Marokkaanse gemeenschap, de zorgbieders en beleidsmakers nodig.

Peter Verduyckt

Observatoire de la Santé et du Social
Commission Communautaire Commune de la Region de Bruxelles-Capitale (COCOM)
Avenue Louise 183, 1050 Bruxelles

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (GGC)
Louizalaan 183, 1050 Brussel

tel 02/552 01 53
fax 02/502 59 05

pverduyckt@ggc.irisnet.be
www.observatbru.be

Myriam De Spiegelaere

Centre de recherche Politiques et sytèmes de santé
Ecole de santé publique - CP 594
808 route de Lennick
1070 Bruxelles
+32 2 555 40 19

Dr. Louis Ferrant
Wijkgezondheidscentrum Medikuregem
Centrum voor Huisartsgeneeskunde Universiteit Antwerpen
Tel 02/5223287
Fax 02/5226175

De rol van de huisarts in de preventie van de sociale gezondheidskloof bij kinderen

Degenen die het eerst en het hardst getroffen worden door de sociale gezondheidskloof zijn de kinderen. Zij ondergaan niet alleen de gevolgen van de armoede tijdens hun jeugd , hun toekomst wordt er ook door gedetermineerd. Om hierin verandering te brengen moet men op verschillende vlakken ingrijpen : socio-economisch , via het onderwijs, sociale integratie, huisvesting.. Heeft de huisarts hier nog een rol van betekenis te spelen ? Aan de hand van een initiatief als het Huis der Gezinnen in Kuregem (Anderlecht) zal aangetoond worden hoe een aanpak die begint bij de begeleiding van kwetsbare zwangeren en verder gezet wordt in oudergroepen rond opvoeding, voeding en taal de toekomst van kansarme kinderen positief kan beïnvloeden.

Dr. Louis Ferrant

Huisarts in het WGC Medikuregem

Huisartsgeneeskunde – Universiteit Antwerpen

Joeri Vermeulen
Opleidingshoofd vroedkunde
Departement gezondheidszorg & landschapsarchitectuur
Erasmushogeschool Brussel
Laarbeeklaan 121 | B-1090 Brussel
T 02 479 18 90 | F 02 479 71 02
joeri.vermeulen@ehb.be
Kom eens langs: www.erasmushogeschool.be/infodagen of lees onze elektronische nieuwsbrief: ehbrief.ehb.be

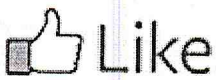

http://www.facebook.com/ehbgl

Koning Boudewijnstichting

Samen werken aan een betere samenleving

Kansarmoede en zwangerschap. Project Prins Filipsfonds (Koning Boudewijnstichting)

Joeri Vermeulen, Opleidingshoofd vroedkunde, Erasmushogeschool Brussel

De opleiding vroedkunde van de EhB wenst dat studenten vroedvrouwen een beter zicht krijgen op de problematiek van kansarmoede en zwangerschap. Dankzij deze inzichten kan de zorgverlening aangepast worden aan de noden, wensen en behoeften van deze doelgroep.

De doelstelling van dit project is om studenten vroedvrouwen van de EhB en de Haute Ecole de Namur-Liège-Luxembourg kennis te laten maken met de dagelijkse realiteit van kansarme zwangeren. De opleiding wilt leerresultaten bereiken aangaande het verlenen van aangepaste zorg in een grootstedelijke, en internationale context.

Het project 'Kansarmoede en zwangerschap' van het Prins Filipsfonds biedt daartoe een unieke kans.

Sinds 2013 worden studenten van beide regio's gedurende een intensieve themaweek ondergedompeld in de problematiek van kansarmoede bij zwangeren.

> Inzicht in de problematiek wordt verworven via uiteenzettingen van experten in de verschillende domeinen: Geneeskunde voor het volk, Observatorium Welzijn en Gezondheid, International Centre for Reproductive Health, Huis der Gezinnen, Expertisecentrum Kraamzorg Volle Maan, OCMW, UZ Brussel onderzoeksgroep NUMID, FOD Volksgezondheid, Aquarelle VZW, Réseau Wallon de Lutte contre la Pauvreté, Relais Santé Namurois,....
>
> Studiebezoeken en contacten met ervaringsdeskundigen (zowel professionals als zwangeren) in Namen én Brussel bieden bijkomend belangrijke leerkansen.
>
> Via opzoekingswerk en opdrachten passen de studenten de verworven inzichten toe in kleinere groepen. Dit gebeurt onder de vorm van casussen, rollenspellen, debatten,... Deze methodiek stimuleert de peer-to-peer uitwisseling en de inter-communautaire dialoog. De projectweek wordt afgesloten met een ronde tafel met experten en ervaringsdeskundigen.

Uit evaluatie van dit project blijkt dat de studenten de problematiek en de kenmerken van kansarmoede en zwangerschap beter leerden kennen en een sensitiviteit voor de problematiek ontwikkelden. Anderzijds wordt aangegeven dat het project een verrijking op professioneel en persoonlijk vlak is.

Componenten van dit project zullen structureel ingebed worden in het curriculum van de opleidingen vroedkunde in Namen en Brussel. Interprofessionele samenwerking met de opleidingen arts, verpleegkunde en sociaal werk wordt geëxploreerd.

In samenwerking met experten en ervaringsdeskundigen wordt er op **woensdag 19 oktober 2016** een studiedag rond Zwangerschap en kansarmoede in Brussel georganiseerd aan de Erasmushogeschool Brussel.

Machteld De Metsenaere, historica, gewoon hoogleraar en, sinds april 2014, buitengewoon hoogleraar aan de faculteiten Recht en Criminologie (80%), vakgroep Metajuridica, en Economische, Sociale en Politieke wetenschappen (10%) van de Vrije Universiteit Brussel. Zij doceerde o.m. 'Communicatie-onderzoek I: kwantitatieve methoden' (tot 2010-2011),Geschiedenis van de buitenlandse betrekkingen (tot 2010-2011), 'Kwantitatieve onderzoeksmethoden voor historici' (tot 2012-13),'Inleiding tot de Vrouwen-genderstudies'(tot 2013-14) en 'Politieke geschiedenis van België' (tot 2014-15). Emerita vanaf 1 maart 2015.

Haar onderzoeksthemata en publicaties betroffen: Brussel en het taalverschuivingsproces (19e eeuw), gender (geschiedenis), geschiedenis van collaboratie en de gegenderde bestraffing ervan (WOII), gelijke kansen en diversiteit in het hoger onderwijs, Gelijke Kansenbeleid in hoger onderwijs en vrouwen in de academia.

Zij was o.a. directeur van BRIO-Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (2010-2015) en van RHEA- Centrum voor Gender & Diversiteit (VUB) (van 1992 tot 2014), voorzitter van het Diversiteitsforum VUB (2003-2007), voorzitter van de Stuurgroep GenderActiePlan VUB (2013-2015). Zij was eveneens o.m. lid (2002-2006), vervolgens voorzitter van de VLIR-werkgroep Gelijke Kansen (2006-2010). Als stichtend lid is ze sinds 1993 eveneens lid van de Raad van Bestuur van het Archief- en Onderzoekscentrum voor Vrouwengeschiedenis-Centre d'Archives et de Recherches pour l'Histoire des Femmes (AVG-CARHIF), Brussel.

Machteld De Metsenaere **Facultair ASP-II project 'Met de stroom mee'**

Binnen het ASP-II is studierendementsverhoging één van de strategische prioriteiten. Ook binnen de faculteit Recht en Criminologie wordt een aanhoudend laag studierendement opgetekend. Via de ontwikkeling van de 'Toolkit: Met de stroom mee' wil de faculteit RC het studierendement in de eerste bachelor Recht en Criminologie verhogen en de drop out van de generatiestudenten verminderen. Succesvol studeren is afhankelijk van uiteenlopende factoren zoals achtergrondkenmerken, vooropleiding, persoonlijkheidskenmerken, sociale en academische vaardigheden, academisch zelfvertrouwen en taalbeheersing. Achtergrondkenmerken zijn niet te veranderen, maar op de leerattitudes, waarin ze zich vertalen, kan wel ingewerkt worden. Ook aan de taalbeheersing van de studenten kan gewerkt worden.

'Met de stroom mee' omvat een geïntegreerd parcours van studiebegeleiding en –voortgangsbewaking in de facultaire bacheloropleiding met het accent op vakoverschrijdende taal- en studievaardigheden. Het project werd voorbereid in 2013/14 en wordt geïmplementeerd gedurende de twee proefjaren 2014/15 en 2015/16. Van de studenten wordt een taaltest en leerstijlentest afgenomen in september en februari. In november worden verplichte proefexamens georganiseerd om studieachterstand vroeg te signaleren, drop out en vroeg uitstelgedrag snel op te sporen en te beantwoorden en studenten vertrouwd te maken met examineren in een universitaire opleiding. Snelle feedback leert hen de verwachtingen kennen én wat nodig is om goede resultaten te halen. Een gevarieerd -deels verplicht, deels facultatief- aanbod taal- en studiebegeleiding wordt eveneens aangeboden. De sensibilisering van het academisch personeel gebeurt o.m. via een tweedaags seminarie en veelvuldig overleg.

Tegelijk worden relevante (achtergrond)gegevens van de studentenpopulatie RC (resultaten taaltest, Lemotest, proefexamens, examens; achtergrondgegevens studentenmonitor, ...) verzameld en geanalyseerd.

De resultaten op de proefexamens vertonen een significant verband met de resultaten op het bijbehorende januari-examen (in 2014/15 correlaties tussen .59 en .62). Bovendien kennen de opleidingsonderdelen die in 2014/15 voor het eerst werken met een verplicht proefexamen, hogere slaagcijfers bij de januari-examens dan het jaar voordien (65% vs. 36% en 58% vs. 44%).

De **taaltest** confronteert studenten met hun eigen taalniveau, wat als positief wordt ervaren. De resultaten op de taaltest vertonen een significant verband met de resultaten op de latere proefexamens en januari-examens (in 2014/15 correlaties tussen .31 en .52, afhankelijk van het OO). De meerderheid van de studenten is over het algemeen tevreden over de inhoud van de **verplichte sessies Taalvaardigheden**. De sessies bewijzen vooral als sensibiliseringsinstrument hun nut: studenten geven aan dat het hen vooral het belang van taal en academisch Nederlands heeft bijgebracht.

Een deel van de studenten die we wensten te betrekken bij de workshops, werd niet bereikt. Slechts 47% van de studenten die een onvoldoende haalden op de taaltest (= de doelgroep), was in 2014/15 op minstens één bijeenkomst aanwezig. De aanwezigheid nam af naarmate het voor studenten duidelijk werd dat aanwezigheid niet verplicht was, in tegenstelling tot de WPO's Taalvaardigheden. Om de doelgroep beter te kunnen bereiken, werd voorgesteld de workshops verplicht te maken voor studenten die niet slaagden op de taaltest. Dit bleek om allerhande redenen echter onmogelijk.

Uit de **eerste resultaten** van 2014/15 blijkt dat van de groep studenten die niet slaagden op de taaltest, de studenten die minstens één workshop taalvaardigheden volgden een significant hoger studierendement (gemiddeld studierendement van 66%) haalden dan de studenten die geen taalworkshop volgden (gemiddeld studierendement van 55%).

Personalia

Hanan Ben Abdeslam vroedvrouw en stafmedewerker binnen het Expertisecentrum kraamzorg Volle maan In Brussel. Ze geeft vormingen en lezingen over de thema diversiteit en meer specifiek over cultuursensitieve reproductieve gezondheid en zorg.
In samenwerking met verschillende partners ontwikkelde ze de cultuursensitieve voorlichtingskoffer. In 2013 mocht ze voor het project "Anticonceptie voor kwetsbare vrouwen" de "Well Done Award Health Literacy" in ontvangst nemen.
Hanan is actief binnen de werkgroep pluriculturele zorg binnen het NVKVV en coauteur van het boek "Pluriculturele zorg ook onze zorg".

Voorstelling van Expertisecentrum Kraamzorg Vollemaan Brussel.

- Informatie – en documentatiecentrum gespecialiseerd in zwangerschap, bevalling en kraamperiode tot 3 jaar
- Voor aanstaande , jonge ouders en hun omgeving – voor professionele hulpverleners – voor de overheid
- Een autonome dienst met respect voor de eigen keuzes van de cliënt
- Een partnerorganisatie van Kind en Gezin

Waarvoor kan je bij ons terecht:

- Vragen over zwangerschap, bevalling en kraamperiode
- Een uitgebreide databank/ netwerk van Brusselse hulp- & zorgverleners werkzaam in de pre- en postnatale zorg met doorverwijzing.
- Een bibliotheek waar je een gevarieerd aanbod kan raadplegen van boeken, dvd's, video's, studies en tijdschriften.
- Workshops, vormingen en studiedagen in samenwerking met andere partners in Vlaanderen en Brussel.
- Project realisaties in samenwerking met partners bijv. voorlichtingskoffer cultuursensitieve seksuele en reproductieve gezondheid.

Voorstelling Project : Kwetsbare (zwangere) vrouwen in Brussel: Cultuursensitieve voorlichtingskoffer.

Het Expertisecentrum Volle Maan (ECK) heeft in 2007 een onderzoek gedaan naar de noden van kwetsbare (zwangere) vrouwen, aan de hand van literatuurstudies en gesprekken met Brusselse ziekenhuizen en organisaties. Hieruit is gebleken dat er vooral nood is aan voorlichting over anticonceptie aan kwetsbare vrouwen. Het ECK Volle Maan heeft stappen ondernomen om een cultuursensitieve voorlichtingskoffer (met veel visueel materiaal) voor kwetsbare doelgroepen te ontwikkelen, vergezeld van een draaiboek met nuttige achtergrondinformatie. Het doel is begeleiders op weg te helpen om thema's zoals seksualiteit en voorplanting bij kwetsbare doelgroepen aan het aansnijden.

De koffer bevat:

- Een draaiboek voor het opzetten van infosessies rond seksualiteit en voortplanting voor kwetsbare groepen (zowel allochtonen als autochtonen doelgroep). Het draaiboek geeft onder andere ook informatie over cultuur- en religiegebonden thema's.
- Visueel materiaal: laagdrempelige, niet aanstootgevend kleurplaten ter ondersteuning van je uitleg over seksualiteit en voortplanting en voorbeelden van anticonceptiemiddelen.

Er wordt extra aandacht besteed aan vragen die deelnemers uit verschillende culturen hebben, zoals waarheden en mythes over menstruatie, besnijdenis of maagdenvlies,..

volle maan
expertisecentrum kraamzorg

Voor wie?

Iedereen die in contact komt met kwetsbare doelgroepen en jongeren, artsen, (studenten) vroedvrouwen, verpleegsters, hulpverleners, zorgverleners, begeleiders, vormingsmedewerkers, lagere- en hogescholen, asielcentra, wijkgezondheidscentra,...

Verschil met andere voorlichtingskoffers

- Extra aandacht voor culturele verschillen rond seksualiteit en seksualiteitsbeleving
- Aangepast, duidelijk, taalondersteunend didactisch materiaal
- Laagdrempelige informatie die taboes subtiel doorbreekt
- Bijhorende brochure voor professionals die inzicht geeft over de omgangsvormen en leefwereld van specifieke doelgroepen

Beschikbaarheid

Verhuur: Expertisecentrum kraamzorg Volle Maan Brussel of Expertisecentra in Vlaanderen of Sensoa.

Uitlenen: 10 euro per maand.

Meer info

Expertisecentrum Kraamzorg Volle Maan
Koningsstraat 294 - 296
1210 Brussel
02/229.25.58
0478/88.11.86
info@expertisecentrum-vollemaan.be
www.expertisecentrum-vollemaan.be

Merjem Ouelhadj
Opleidingshoofd Verpleegkunde
Departement gezondheidszorg & landschapsarchitectuur
Erasmushogeschool Brussel
Laarbeeklaan 121 | B-1090 Brussel
GSM: 0486/76 46 69
merjem.ouelhadj@ehb.be
Kom eens langs: www.erasmushogeschool.be/infodagen of lees onze elektronische nieuwsbrief: ehbrief.ehb.be

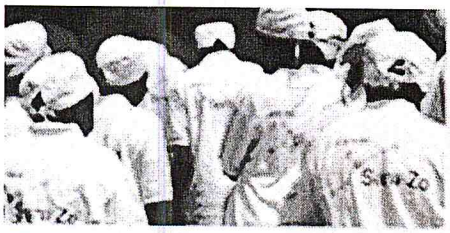

INFIMOSA
INFI
MO
SA

Onze opleiding ondersteunt een opleiding Verpleegkunde in Noord-Congo.
Wil jij ook jouw steentje bijdragen?
Neem contact op met merjem.ouelhadj@ehb.be

Project VP@EHB: Moeder Kind project in een grootstedelijke context

Community Service Learning (CSL) is een onderwijsvorm waarbij studenten theoretische kennis verbinden aan een concreet maatschappelijk engagement. Studenten komen hiermee tegemoet aan reële noden binnen de samenleving. Bovendien worden studenten aangespoord om kritisch te reflecteren over hun maatschappelijke bijdrage en hun eigen leerproces. (Murray, 2013). De studenten komen hierdoor rechtstreeks in contact met maatschappelijke noden en reële behoeften in Brussel, leveren een bijdrage aan het oplossen ervan en verwerven al doende de vooropgestelde competenties.

De opleiding verpleegkunde EhB heeft het concept CSL naar voor geschoven met als doel het maatschappelijk en kritisch engagement ('critical citizenship') te stimuleren bij studenten. CSL is geïntegreerd in het curriculum via een interdisciplinaire aanpak en afgestemd in samenwerking met de specifieke organisaties binnen de Brusselse gezondheidszorg. Projectwerk is een werkvorm die zich hier uitermate toe leent. Het project CSL sluit aan bij de opleidingsonderdelen 'moeder en kindzorg' en 'communicatieve en educatieve vaardigheden en GVO' in het tweede deeltraject verpleegkunde en is ingebed in het curriculum voor 3 studiepunten. Een projectboek wordt geschreven zodat de doelstellingen, organisatie en verwachtingen duidelijk zijn voor de student en werkveld. Er wordt gericht samengewerkt met Brusselse organisaties binnen de gezondheidszorg vb vluchtelingenwerk Vlaanderen, huizen van het Kind,... Tachtig studenten verpleegkunde kunnen participeren aan dit project.

Doelstellingen: We willen de studenten laten kennis maken met de ruime moeder-kindzorg in de Brusselse grootstedelijke context waarin ze kunnen tewerkgesteld worden. Met dit project willen we het zorgdomein Moeder & Kind niet alleen een plaats geven in het curriculum maar willen we onze studenten ook bewust maken van de toegankelijkheid en specificiteit van de gezondheidszorg m.b.t. de moeder-kind zorg in de Brusselse grootstedelijke context met als doel deze studenten als toekomstig zorgverleners in Brussel te rekruteren. Studenten worden zich bewust van verschillende culturen.

Voor de organisatie in kwestie biedt dit een meerwaarde vermits sessies en de onderbouwde informatie ook volledig ter beschikking wordt gesteld van het werkveld. Alsook zijn de onderwerpen van deze sessies in overleg met het werkveld gekozen waardoor de bruikbaarheid duidelijk is.

De studenten organiseren op een methodische wijze gezondheidsvoorlichting en –educatie voor individuen en specifieke doelgroepen, rekening houdend met hun culturele achtergrond. De studenten reflecteren hier achteraf over in groep en presenteren dit ook:

wat liep er goed? Hoe is het geheel verlopen? Welk effect werd bereikt? Op deze manier leren studenten om te gaan met andere culturen en hier respect voor te tonen. Ze leren ook kritisch nadenken over hoe een GVO-actie aangepast kan worden naar een kwetsbare populatie toe.

Het werkveld krijgt zo de mogelijkheid om zijn doelgroep thematisch te benaderen op een onderbouwde manier met als resultaat een GVO actie alsook onderbouwde informatie dat verder kan ingezet worden naar de doelgroep toe

De resultaten voor de doelgroep situeren zich in het verkrijgen van informatie op een aangepaste manier rekening houdende met de culturele achtergrond en de noodwendigheden van de doelgroep in kwestie. Het blijft ook niet bij een eenmalig opzet maar gelet op de samenwerking met de organisaties kunnen deze informatieve momenten ook worden herhaald, uitgediept en meegenomen in het verder begeleidingsproces.

Dr. Rudi Janssens
VUB - BRIO
Department of Political Science
Office 5.58
Pleinlaan 5
1050 Brussel
www.briobrussel.be

Member MIME Consortium
http://www.mime-project.org/

Studiedag diversiteit. Workshop 'Meertaligheid'

Rudi Janssens

Taaldiversiteit in Brussel: een analysekader

Volgens recente cijfers van de International Organization of Migration (2015) is Brussel, naast Dubai, de meest diverse stad ter wereld. Dit uit zich ook op het vlak van taalgebruik. In deze inleidende presentatie van de workshop trachten we op basis van recente maatschappelijke evoluties en het taalbarometeronderzoek een algemeen kader te schetsen als basis van een mogelijk taalbeleid.

Door een toenemende globalisering en het Europees beleid van vrij verkeer van personen veranderde onze samenleving vrij ingrijpend. In een eerste deel gaan we dieper in op een aantal begrippen die deze diversiteit trachten te duiden tegen de achtergrond van een groeiende internationale mobiliteit. Een tweede deel focust op Brussel. Op basis van het BRIO-taalbarometeronderzoek schetsen we de evoluties die zich de laatste 15 jaren in Brussel voltrokken en de manier waarop men in de Brusselse context met deze diversiteit omgaat. Tenslotte wordt in een derde deel de klemtoon gelegd op de situatie in de hulpverlening en worden een aantal feiten en bouwstenen aangeraakt voor een geïntegreerd taalbeleid op dat vlak.

Deze bijdrage schetst een kader dat door de andere bijdragen verder wordt geïllustreerd en uitgediept. Op die manier